

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 896/01
Zo dňa: 09.06.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 15
Počet príloh: 5

PROTOKOL

**o výsledku kontroly efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach
vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej
samosprávy a neverejných poskytovateľov**

Domov pri kríži

Bratislava október 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 896/01 z 09.06.2014 vykonali:

Ing. Kamila Drienová, vedúca kontrolnej skupiny
Mgr. Anna Stankovičová, členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrola efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov. Účelom kontroly bolo zistiť efektívnosť a účinnosť vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu samosprávneho celku, resp. obce, ktoré boli poskytnuté vybraným právnickým osobám na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb.

Kontrola bola vykonaná v čase od 12.06.2014 do 05.09.2014 v kontrolovanom subjekte

Domov pri kríži, Pri kríži 26, 841 02 Bratislava – Dúbravka, IČO: 00641405

za kontrolované obdobie: 2013

Predmetom kontroly bolo posúdiť stav kontrolovaných skutočností so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi EÚ, ktorými je SR viazaná. Preskúmať a vyhodnotiť mieru efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom. Preveriť mieru efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach, či dodržiavania vecných a časových povinností a zistiť reálny stav v dosahovaní výkonu a spôsobu riadenia.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi európskej únie, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Domov pri kríži (ďalej aj „domov“ alebo „zariadenie“) bol založený na základe zriaďovacej listiny schválenej uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „MsZ“) č. 688/2009 z 30.04.2009. Ide rozpočtovú organizáciu a o zariadenie pre seniorov, kde sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

K zriaďovacej listine zariadenia bol vydaný dodatok č. 1 z 01.07.2012, kde sa upravila kapacita zariadenia zo 160 na 176 miest.

Cieľovou skupinou boli podľa § 35 ods. 1, písm. a) a b) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom

podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z.“) fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek a boli odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti bol najmenej IV. podľa prílohy č. 3 cit. zákona, alebo im boli poskytované sociálne služby z iných vážnych dôvodov.

Vecným rozsahom poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov bola pre kontrolované obdobie, podľa § 35 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 448/2008 Z. z., pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, vytváranie podmienok na úschovu cenných vecí, zabezpečovanie záujmovej činnosti. Sociálna služba sa poskytovala formou celoročného pobytu.

Kontrolnou skupinou bolo zistené, že údaje ako názov právnickej osoby, sídlo, registračné číslo, právna forma, zriaďovateľ, štatutárny zástupca uvedené v zriaďovacej listine (s účinnosťou od 01.05.2009) zodpovedali údajom uvedeným v registračnej karte zariadenia zo 06.08.2009. Tak ako bola zmenená zriaďovacia listina k 01.07.2012 z dôvodu navýšenia kapacity v zariadení zo 160 na 176 miest, bola zmenená aj registračná karta.

Zriaďovacia listina aj registračná karta spĺňali náležitosti ustanovené § 9 ods. 9 zákona č. 448/2008 Z. z.

K 31.12.2013 predstavovalo plnenie obložnosti v zariadení 102,27 % (cieľová hodnota – 176 miest, skutočnosť 180 miest).

Neštatistickou metódou boli náhodným výberom preverené uzatvorené zmluvy s klientmi. Kontrolou ich obsahu neboli zistené nedostatky. V uvedených prípadoch boli preverené aj žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytnutie sociálnej služby pričom bolo zistené, že k nim bolo priložené aj právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, čo bolo v súlade s § 74 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z. z.

Pri kontrole obsahu spisovej dokumentácie vybraných klientov, kontrolná skupina nezistila rozpor so zákonom č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ochranu osobných údajov, rozsah a spôsob spracúvania týchto údajov malo zariadenie zabezpečené vo vypracovanom „bezpečnostnom projekte informačného systému“.

Jednou zo základných interných noriem zariadenia bol „prevádzkový poriadok“ vydaný riaditeľkou zariadenia s účinnosťou od 01.04.2012, ktorý bol schválený rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (č. RÚVZ/22-15695/2007z 23.10.2007), čím zariadenie spĺňalo hygienické podmienky zodpovedajúce druhu sociálnej služby v súlade s § 9 zákona č. 448/2008 Z. z.

Kontrolou postupu pri prijímaní klientov do zariadenia bolo zistené, že pred podaním žiadosti do zariadenia pre seniorov bol občan (žiadateľ) povinný podať si žiadosť na posúdenie odkázanosti na sociálnu službu na oddelení sociálnych vecí na príslušnom obecnom úrade, príp. mestskej časti v mieste svojho trvalého bydliska. Podmienky prijatia vyplývajú z § 35 zákona č. 448/2008 Z. z.

Domov pri prijímaní klientov postupoval v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z., nakoľko pre kontrolované obdobie bolo v platnosti všeobecne záväzné nariadenie

zriaďovateľa č. 3/2011 v znení č. 6/2011 s účinnosťou od 1. augusta 2011 (ďalej len „VZN“), ktoré bližšie neupravovalo podmienky prijímania klientov. Títo boli prijímaní v poradí, v akom boli doručené žiadosti o uzatvorenie zmluvy.

Zariadenie viedlo poradovník čakaťov, ktorý pravidelne mesačne aktualizovalo. Kontrolou jeho obsahu sa v ňom nezistili osoby už prijaté do zariadenia. Nachádzali sa tu len žiadatelia – čakatelia s právoplatným a vykonateľným rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu.

Bezodkladne, priamo z nemocnice bol do zariadenia prijatý v roku 2013 jeden občan v súlade s § 8 ods. 6 zákona č. 448/2008 Z. z., nakoľko jeho život a zdravie bol vážne ohrozený a z dôvodu, že nemal zabezpečené podmienky bývania v prirodzenom rodinnom prostredí (bezdetný). Na základe výnimky zo strany zriaďovateľa neboli do zariadenia prijatí v kontrolovanom období žiadni klienti.

Zároveň bolo preverené, či sa v zariadení podľa § 5 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“), uplatňuje zásada rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb spôsobom, že každý obyvateľ si podľa vlastného vyjadrenia a zváženia uplatňuje zdravotnú poisťovňu, výber lekára a lekáreň bez vedomia zariadenia. Tí obyvatelia, ktorí si nemôžu zabezpečiť lieky, zdravotnícky materiál a zdravotné pomôcky samostatne, splnomocňujú písomne zariadenie na ich zabezpečenie. Uvedené bolo v súlade s § 5 zákona č. 365/2004 Z. z.

Výberovým spôsobom bola kontrolnou skupinou preverená spisová dokumentácia (v počte 11, z toho štyroch mužov sedem žien) – prijímateľov sociálnej služby, ktorej obsahom bol aj zostavený individuálny plán. Tento vychádzal z individuálnych potrieb jednotlivých prijímateľov sociálnej služby. Išlo o programy – aktivity ako napr. tréning pamäti, buď fit (kondičné cvičenia zamerané na rozvoj psychickej a fyzickej kondície ako prevencia pred vznikom ďalších vývojom chorobných aj vekom podmienených psychických a fyzických zmien), pracovno-tvorivý ateliér (pracovná terapia stimulujúca jemnú motoriku, kreativitu, fantáziu, podporujúca sebestačnosť, spoločenský kontakt), ktoré uspokojovali potreby obyvateľov domova ako udržiavanie jestvujúcich schopností, zručností a sebestačnosti, udržiavanie motoriky, mobility a lokomócie (schopnosť pohybu, chôdze po schodoch, premiestňovanie sa) a udržiavanie kognitívnych funkcií (myšlienkové procesy umožňujúce spoznávať, pamätať si, učiť sa, koncentrácie a pod.).

Individuálne plány boli pravidelne raz za polroka, resp. priebežne vyhodnocované a aktualizované. Na predmetných vyhodnoteniach v niektorých prípadoch chýbal podpis a meno odborného zamestnanca zodpovedného za vyhodnotenie individuálneho rozvojového plánu a podpis prijímateľov sociálnej služby, nachádzal sa tu len dátum, kedy bolo vyhodnotenie uskutočnené. Ďalej súčasťou individuálnych rozvojových plánov mal byť aj program sociálnej rehabilitácie, ktorý ako bolo kontrolou zistené v spisovej dokumentácii chýbal, čo bolo v rozpore s § 9 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Nakoľko ide o zariadenie - bývalý penzión, kde klienti vo väčšinovom počte obývajú samostatné bytové jednotky v troch samostatných obytných blokoch, kontrolou bolo zistené, že títo klienti naplno nevyužívali obslužné činnosti ani iné služby poskytované zariadením ako je strava, upratovanie, pranie a žehlenie.

Podľa vyjadrenia štatutárneho zástupcu kontrolovaného subjektu sa v roku 2013 poskytovali na bytových jednotkách odborné a obslužné činnosti priemerne mesačne 36

obyvateľom a na lôžkovom oddelení priemerne mesačne 35 obyvateľom, čo bolo v súlade s § 17 zákona č. 448/2008 Z. z. Pranie a veľké upratovanie sa využívalo v celom zariadení cca na 90 %.

Zariadenie vykonávalo nielen individuálnu prácu s klientmi ale aj rôzne formy skupinovej práce. Na základe rozhovoru kontrolnej skupiny s riaditeľkou zariadenia a s klientmi (zistené dotazníkovou formou, aj fyzickou kontrolou na mieste) bolo zistené, že zariadenie zabezpečovalo pre seniorov podľa § 18 ods. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. záujmovú, kultúrnu a spoločenskú činnosť, športovú a rekreačnú činnosť, ktoré boli zamerané na rozvoj schopností a zručností prijímateľa sociálnej služby. Napr. výrobu jednoduchých výrobkov, kreslenie, lepenie, vyfarbovanie, čítanie, pravidelné premietanie filmov napr. s tematikou ročných období, sviatkov a zvykov, letné posedenia v záhrade s využitím prvkov biblioterapie a muzikoterapie, besedy s pozvanými hosťami. Klienti mohli absolvovať aj bohoslužby v kaplnke zariadenia. Zo športových aktivít to boli skupinové alebo individuálne liečebné cvičenia pod dohľadom fyzioterapeuta. Obyvatelia mohli využívať telocvičňu s rôznym náradím a pomôckami. V kontrolovanom období sa napr. obyvatelia zúčastnili stolnotenisového turnaja o putovný pohár s obyvateľmi Domova seniorov v Lamači, ďalej zariadenie organizovalo IV. športové hry seniorov a detí z Detského domova v Podunajských Biskupiciach.

Pre klientov na lôžkovom oddelení, okrem tematických programov a stimulácie, bola činnosť zameraná na aktivizáciu a stimuláciu jemnej motoriky a zmyslového vnímania, udržiavanie samoobslužných činností a iné, predčítanie literatúry, programy na podporu koncentrácie a pamäti.

Podobne bola podľa potreby a hlavne požiadaviek obyvateľov v obytných jednotkách vykonávaná práca sociálnymi zamestnancami zariadenia ako napr. tvorivé dielne, pohybové, pamäťové aktivity, aktivizácia a činnosťná terapia, sociálne poradenstvo a pod.

V rámci § 18 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z. z., ktorý definuje osobné vybavenie ako šatstvo, obuv, hygienické potreby, školské potreby a iné veci osobnej potreby, sa v zariadení poskytovalo všetko potrebné podľa uvedeného ustanovenia hlavne klientom, ktorým sa poskytovala celoročná pobytová sociálna služba a ak táto fyzická osoba si nemohla osobné vybavenie zabezpečiť sama.

Podľa písomného vyjadrenia riaditeľky zariadenia, ale aj z odpovedí klientov v dotazníkoch vyplynulo, že sa často v zariadení využívala i práca dobrovoľníkov, ktorí individuálne podľa potrieb pomáhali niektorým seniorom.

Ako bolo kontrolou zistené, zariadenie má na viditeľnom mieste označenie miesta poskytovania sociálnej služby v súlade s § 67 zákona č. 448/2008 Z. z.

V kontrolovanom období pracovalo na sociálnom úseku domova sedem sociálnych zamestnancov. Preverení osobných spisov bolo zistené, že všetci zamestnanci spĺňali kvalifikačné predpoklady potrebné na vykonávanie pracovných činností v oblasti sociálnych služieb podľa § 84 zákona č. 448/2008 Z. z. Všetci zamestnanci, okrem jednej, mali vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, odbor sociálna práca. Podľa preverených dokladov niektorí z nich absolvovali aj rôzne akreditované vzdelávacie kurzy rozširujúce a dopĺňujúce vzdelanie, ktorých obsah bol zameraný na rôzne druhy masáží, alzheimerovu chorobu, prácu s rodinou a deťmi a pod.

Jedna zamestnankyňa bola prijatá ešte pred účinnosťou tohto zákona, mala vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, odbor prírodných vied. Kontrolou bolo zistené, že v oblasti sociálnej práce pracovala viac ako deväť rokov a absolvovala doplnkové dvoj semestrálne štúdium sociálnej práce (150 hodín), jeden ročník na Vysokej škole

zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety (112 hodín) a ďalej absolvovala akreditačné kurzy zamerané napr. na tréning pamäti a terapeuticko - aktivizačný program pre seniorov (40 hodín), využitie ergoterapie v aktivizácii seniorov (11 hodín), biografiu klienta na poskytovanie starostlivosti a služieb v domove dôchodcov a domove sociálnych služieb(23 hodín).

Zariadenie v roku 2013 realizovalo 13 odborných vzdelávacích kurzov, seminárov, k novele zákonov a zákonu o sociálnych službách. Podľa písomného vyjadrenia riaditeľky zariadenia ďalšie vzdelávanie pre svojich zamestnancov sa zabezpečovalo podľa ponuky a potreby zamestnancov. Ale aj samotní zamestnanci si zabezpečovali súkromne a samoštúdiom ďalšie odborné vzdelávanie pri každej novele zákona o sociálnych službách.

Kontrolou bolo zistené, že zariadenie nemalo v kontrolovanom období vypracovaný a ani neuskutočňovalo program supervízie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v rozpočte. Podľa § 9 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z. na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby, poskytovateľ sociálnej služby je povinný vypracovať a realizovať program supervízie. Zariadenie konalo v rozpore s ustanovením § 9 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z.

Program supervízie bol, podľa písomného vyjadrenia, realizovaný externou formou v roku 2012 a je naplánované vykonať ho v tomto roku.

Kontrolnou skupinou bolo overené, že v zariadení bol vytvorený priestor na fajčenie, čo bolo v súlade s § 7 ods. 1 písm. e) zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V kontrolovanom období zariadenie neevidovalo žiadnu sťažnosť, podanie ani podnet v zmysle zákona č.9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 289/2012 Z. z.

Zariadenie sa zúčastnilo v roku 2013 na tvorbe projektov a grantových konaniach ako boli napr.: zamestnanecký grantový program od slovenskej akciovej spoločnosti (práca s modernými komunikačnými technológiami – základy používania internetu, sociálnej siete - Skype, používania mobilného telefónu a iné) Ďalšia spoločnosť realizovala pre klientov zariadenia dobrovoľnícku činnosť, kedy v priebehu dvoch týždňov venovala seniorom svoj čas po práci so zameraním na praktické využitie internetu (napr. vyhľadávanie spojov MHD, program divadiel, prekladový slovník a iné).

V zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „Zákonník práce“), zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po prerokovaní s odborovou organizáciou, bol s účinnosťou od 15.03.2004 vydaný pracovný poriadok v znení štyroch dodatkov (z 29.03.2005, z 13.05.2005, z 01.08.2011 a z 01.08.2013).

Zamestnanci jednotlivých úsekov boli s jeho obsahom oboznámení, čo potvrdili aj podpisom. Ako bolo kontrolou zistené pracovný poriadok spĺňal zákonom stanovené podmienky uvedené v § 84 zákonníka práce.

2. Miera efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom.

Uznesením č. 897/2012 z 13.12.2012 MsZ hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „zriaďovateľ“) na rok 2013 schválilo rozpočet a následne bol zariadeniu

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

zaslaný rozpis záväzných úloh a limitov rozpočtu. Výdavky boli pre zariadenie zahrnuté v rozpočte zriaďovateľa v rámci programu 10, podprogramu 10.1 a prvku 10.1.7. Bežné výdavky predstavovali výšku 1 010 175,00 eur, kapitálové výdavky zariadenie nemalo v rozpočte na rok 2013 schválené.

Výdavky boli určené na plnenie nasledovných cieľov a ukazovateľov:

Cieľ	Ukazovateľ	Cieľová hodnota
Zabezpečiť komplexnú starostlivosť o seniorov v zariadeniach pre seniorov a zvýšiť kvalitu ich života	Plnenie obložnosti	176

Na základe zmluvy medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVaR SR“) a zriaďovateľom (reg. číslo 2226/2013-M_ORF) bol zariadeniu poskytnutý v roku 2013 finančný príspevok v celkovej výške 675 840,00 eur (príspevok je bližšie konkretizovaný podľa jednotlivých zariadení sociálnych služieb v prílohe č. 1 zmluvy – suma 320,00 eur na obsadenie 1 miesta/pre 1 klienta x 12 mesiacov, t. j. na 176 miest). Tieto finančné prostriedky boli postupne uvoľňované na účet zariadenia. Ďalej bol zariadeniu poskytnutý príspevok z rozpočtu zriaďovateľa v celkovej výške 392 308,00 eur a sponzorské dary vo výške 3 730,00 eur.

Poskytnutá dotácia a čerpanie finančných prostriedkov k 31.12.2013:

Tabuľka č. 1

				v eur
	Štátny príspevok MPSVR	Dotácia mesta	Sponzorské dary	Spolu
Bežné výdavky	675 840,00	392 308,00	3 730,00	1 071 878,00
Kapitálové výdavky	-	-	-	-
Spolu	675 840,00	392 308,00	3 730,00	1 071 878,00

Na základe žiadosti zariadenia, MsZ uskutočnilo 3 úpravy rozpočtu. Po vykonaných rozpočtových opatreniach bol rozpočet na rok 2013 upravený nasledovne:

BEŽNÉ PRÍJMY A VÝDAVKY ÚPRAVY ROZPOČTU V ROKU 2013

Tabuľka č. 2

					v eur
Ukazovateľ	Schválený rozpočet	1. úprava rozpočtu	2. úprava rozpočtu	3. úprava rozpočtu	Spolu

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

PRÍJMY CELKOM	425 776				447 797
VÝDAVKY CELKOM	1 010 175	37 030	20 815	3 858	1 071 878
BEŽNÉ VÝDAVKY	1 010 175	37 030	20 815	3 858	1 071 878
v tom: 610 mzdy, platy	320 500	10 000			330 500
620 poistné	112 175	3 300			115 475
630 tovary a služby	576 500	23 730	20 815	3 858	624 903
640 bežné transfery	1 000				1 000

Kontrolou účtovníctva a stavu vykazovaného vo finančnom výkaze o plnení rozpočtu a o nerozpočtovaných pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy (ďalej FIN 1-12) bolo zistené skutočné plnenie bežných príjmov k 31.12.2013 vo výške 447 796,74 eur (plnenie na 104,26 %), čerpanie bežných výdavkov predstavovalo výšku 1 071 877,58 eur (plnenie na 99,99 %).

V porovnaní s predchádzajúcim rokom išlo hlavne o zvýšenie v kategórii miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní a v kategórii tovarov a služieb, z toho najmä v položke stravovanie, v položke energie a ošetrovateľské a opatrovateľské služby.

Kontrolná skupina preverila dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri čerpaní finančných prostriedkov na vybrané výdavkové položky rozpočtu, či boli v súlade s §19, § 22 a § 26 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) na vybranej vzorke dokladov.

Podľa hlavnej knihy a účtovného výkazu súvaha Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2013, na účte 314 000 poskytnuté prevádzkové preddavky, bol zistený nulový stav.

Ďalej boli preverené príjmy na základe darovacích zmlúv od sponzorov a čerpanie týchto peňažných darov v súlade s ich určením. Finančné prostriedky boli použité v súlade s účelom na bežné výdavky v celkovej výške 3 730,00 eur, a to na kultúrne podujatie, školenie, opravu a údržbu kúpeľne.

V kontrolovanom období zariadenie neposkytovalo žiadne výkony inej rozpočtovej alebo príspevkovej organizácii.

Zariadenie účtovalo na základe zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z.“) v podvojnóm účtovníctve. Pre oblasť účtovníctva malo okrem účtovného rozvrhu zostaveného pre kontrolované obdobie v zmysle § 13 ods. 2 cit. zákona v platnosti ďalšie interné predpisy ako, „smernicu č. 7/2008 o obehú účtovných dokladov v znení dodatku č. 1“ a „smernicu č. 2/2010 o evidencii a odpisovaní dlhodobého majetku“.

Na vzorke účtovných dokladov bolo preverené účtovanie a vykazovanie účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súvisia v zmysle § 3 zákona č. 431/2002 Z. z., správnosť, úplnosť, preukázateľnosť a zrozumiteľnosť vedenia účtovníctva spôsobom

zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov v zmysle § 8 a § 32 zákona č. 431/2002 Z. z. a zároveň náležitosti účtovných dokladov v zmysle § 10 zákona č. 431/2002 Z. z. Kontrolou nebolo zistené porušenie zákona č. 431/2002 Z. z.

Kontrolnou skupinou bola preverená aj výška pohľadávok a spôsob ich vymáhania. V účtovnom výkaze SúvahaÚč ROPO SFOV 2-01 bol k 31.12.2013 vykázaný stav na účte 318 pohľadávky z nedaňových príjmov vo výške 227,93 eur. Kontrolou bolo zistené, že išlo o oneskorené platby (úhrady) od klientov na konci bežného roka. Platby boli uhradené a zúčtované na začiatku ďalšieho účtovacieho obdobia (bankový výpis č. 1/2014 z 02.01.2014).

Podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“) bolo zariadenie verejným obstarávateľom, ktoré bolo povinné na obstarávanie tovarov, služieb a prác použiť postupy verejného obstarávania podľa cit. zákona.

Zariadenie v priebehu kontroly malo vypracovanú s účinnosťou od 01.07.2013 „smernicu č. 2/2013“ o zadávaní zákaziek, ktoré nie sú nadlimitnými zákazkami, ani podlimitnými zákazkami, a ktoré nespĺňajú podmienky podľa § 4 ods. 2 alebo ods. 3 zákona č. 25/2006 Z. z., § 47a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v podmienkach domova pri kríži. Touto smernicou sa v plnom rozsahu zrušila „smernica o zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác a na poskytnutie služieb podľa zákona NR SR č. 25/2006 Z. z.“, ktorá bola účinná od 01.07.2012.

V roku 2013 zariadenie realizovalo podľa zákona č. 25/2006 Z. z. 16 zákaziek s nízkou hodnotou formou prieskumu trhu a jednu podlimitnú zákazku.

Kontrolná skupina preverila neštatistickou metódou náhodným výberom dokumentáciu za podlimitnú zákazku – zabezpečenie opatrovateľskej starostlivosti. Ako bolo kontrolou zistené, verejné obstarávanie vykonala pre zariadenie osoba s odbornou spôsobilosťou (Reg. č. Š0032-06-2001).

Predpokladaná hodnota zákazky bola určená v súlade s § 5 zákona č. 25/2006 Z. z. na základe vynaložených nákladov na predmetnú činnosť, ktorá bola vykonávaná 24 hodín denne po celý rok.

Komisia na vyhodnocovanie ponúk 10.06.2013 na základe vyhodnotenia časti kritéria podľa § 42 zákona č. 25/2006 Z. z. konštatovala, že uchádzač predložil požadované doklady a spĺňal všetky podmienky úspešného uchádzača. Do súťaže bola predložená len jedna ponuka, ktorá spĺňala podmienky a ponuka sa posudzovala na základe výhodnosti, preto bol bezodkladne informovaný o úspešnosti. S uchádzačom bola 29.06.2013 uzatvorená zmluva o zabezpečení poskytovania opatrovateľskej služby.

Oznámenie o výsledku verejného obstarávania (VVO 08.07.2013) bolo uskutočnené v lehote do 14 dní od uzavretia zmluvy s úspešným uchádzačom, čo bolo v súlade s § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 25/2006 Z. z.

Domov pri kríži spravoval hnutel'ný a nehnuteľný majetok zriaďovateľa, ktorý mu bol zverený na plnenie vymedzeného účelu a predmetu činnosti protokolmi o zverení majetku. Zverený majetok spravoval v súlade so štatútom a zásadami hospodárenia s majetkom zriaďovateľa. Súpis tohto majetku vrátane jeho finančného vymedzenia bol uvedený v prílohách č.1. – 3. zriaďovacej listiny.

Kontrolnou skupinou bola výberovým spôsobom preverená evidencia a správa majetku na vybraných účtoch hlavnej knihy k 31.12.2013, či koncoročný stav bol v súlade s počiatočným stavom k 01.01.2014 (číslo účtu 021 stavby v hodnote 2 445 254,41 eur, 022 samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí v hodnote 82 607,98 eur, 023 dopravné prostriedky v hodnote 15 754,83 eur a 031 pozemky v hodnote 85 819,56 eur) a so stavom uvedeným v súvahe Úč ROPO SFOV 2-01, pričom neboli zistené rozdiely.

Existencia majetku evidovaného v účtovníctve bola preverená aj so zápismi v katastri nehnuteľností v zmysle zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, pričom nebolo zistené porušenie.

V roku 2013 vykonalo zariadenie riadnu inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov podľa § 6 ods. 3, § 29 a § 30 zákona č. 431/2002 Z. z. na základe príkazu riaditeľky č. 2/2013 z 30.10.2013, ktorou bolo zároveň určené menovité zloženie členov ústrednej inventarizačnej komisie a zloženie jednotlivých čiastkových inventarizačných komisií. Uvedená inventarizácia bola vykonaná ku dňu, ku ktorému bola zostavená riadna účtovná závierka, t. j. k 31.12.2013. Výsledok inventarizácie na základe jednotlivých inventúrnych súpisov a zápisov vykonaných jednotlivými čiastkovými inventarizačnými komisiami bol spracovaný vo forme súhrnnej správy ústrednou inventarizačnou komisiou.

Kontrolou obsahu náležitostí dokladov stanovených v § 30 zákona č. 431/2002 Z. z. (inventúrnych súpisov a zápisov) nebolo zistené porušenie uvedeného ustanovenia cit. zákona.

Vykonanou inventarizáciou neboli zistené žiadne inventarizačné rozdiely. Hodnota majetku vykázaná na vyššie uvedených vybraných účtoch hlavnej knihy k 31.12.2013 súhlasila so stavom uvedeným v inventúrnych súpisoch a zápisoch súhrnnej správy ústrednej inventarizačnej komisie.

3. Hodnotenie úrovne poskytovaných sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb Domova pri križi

Kvalita úrovne poskytovaných sociálnych služieb v zariadení, spokojnosť príbuzných s poskytovanou starostlivosťou o rodinných príslušníkov umiestnených v zariadení pre seniorov, spokojnosť zamestnancov s pracovnými podmienkami sociálnych úsekov v zariadení, úroveň hospodárnosti a vplyv administratívnych podmienok na úroveň kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadení boli kontrolnou skupinou spracované a analyzované na základe informácií získaných z distribuovaných dotazníkov klientom zariadenia, ich rodinným príslušníkom, sociálnym zamestnancom a manažmentom zariadenia.

Z celkového počtu respondentov 85 vo veku od 67 do 95 rokov bola 100 % návratnosť. Z tejto kategórie bolo označených 12 mužov a 71 žien, so základným vzdelaním bolo 13 respondentov, so strednou školou bez maturity 22, s maturitou 27 a s vysokoškolským vzdelaním 20. Prevažne išlo o klientov pochádzajúcich z hlavného mesta ako pôvodného bydliska, rozvedených alebo ovdovených.

Podľa vykonaného vyhodnotenia kontrolnou skupinou, sa potvrdila len jedna kľúčová otázka a to, že seniori hodnotili na veľmi dobrej úrovni prežívanie svojho života v sociálnom zariadení. S úrovňou dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení boli nie dostatočne ale veľmi spokojní, čím vyjadrili maximálnu svoju spokojnosť a veľmi spokojní, nie dostatočne, boli so svojim zdravím a s prežitým vlastným životom.

V kategórii rodinných príslušníkov týchto klientov bolo vyhodnotených celkove 75 dotazníkov pri 90 % návratnosti (83 rozdaných dotazníkov).

Všetky stanovené kľúčové otázky boli potvrdené. Ide o sociálne zariadenie bývalý penzión, kde klienti vo väčšinovom počte obývali samostatné bytové jednotky v troch samostatných obytných blokoch a nevyužívali tak naplno sociálne služby zariadenia ani iné služby ako stravu, pranie, žehlenie a upratovanie.

Všetci rodinní príslušníci klientov zo skúmaného súboru sa pozitívne vyjadrili ku kvalite poskytovaných služieb a pobytu svojho rodiča, resp. príbuzného v kontrolovanom zariadení sociálnych služieb. Rovnako priaznivo sa vyjadrili k ich pohode a spokojnosti a ku kontaktu medzi nimi a príbuznými, ktoré zariadenie pravidelne sprostredkováva. Mnohí sa vyjadrili aj v tom zmysle, že vzhľadom na zdravotný stav ich príbuzného, nebolo potrebné sa ešte skontaktovať so sociálnymi pracovníkmi, ale veľmi pozitívne hodnotili možnosť komunikácie a stretávania sa s ostatnými klientmi zariadenia v spoločných priestoroch v rámci celého areálu (v spoločenskej miestnosti, či parku – záhrade). V prípadoch, kedy bolo potrebné využiť zdravotnícke služby, boli tieto poskytnuté podľa ich vyjadrení kvalifikovane a v adekvátnom rozsahu.

Podľa vyhodnotenia jednotlivých odpovedí dotazníka a prislúchajúcich bodových ohodnotení v jednotlivých škálach možno vyhodnotiť zamestnancov na sociálnom úseku v zariadení, že boli na veľmi nízkom stupni emocionálnej vyčerpanosti, nachádzali sa medzi veľmi nízkym a nízkym stupňom depersonalizácie a ich stupeň osobnej nespokojnosti bol veľmi nízky.

Celkove bolo možné vyhodnotiť syndróm vyhorenia týchto zamestnancov v zariadení, že bol na veľmi nízkom stupni, to zn. že nadväzne sa v uvedenom zariadení seniorov poskytovala vyššia kvalita služieb.

Predpokladalo sa, že zariadenie bude dosahovať v kontrolovanom období primeranú úroveň hospodárnosti, avšak po celkovom vyhodnotení bola na hranici veľmi dobrej úrovne dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb. Celkove môže kontrolná skupina vysloviť záver, že predpoklad primeranej úrovne hospodárnosti sa potvrdil.

Podľa celkového vyhodnotenia jednotlivých oblastí kontrolnou skupinou zariadenie dosahovalo veľmi dobrú úroveň v oblasti procedurálnych podmienok, výbornú úroveň v oblasti personálnych podmienok a v oblasti dodržiavania základných ľudských práv a slobôd v zariadení. Prevádzkové podmienky zariadenia boli vyhodnotené na veľmi dobrej úrovni.

V domove pracovalo v kontrolovanom období sedem sociálnych zamestnancov. Ani jedna zo stanovených kľúčových otázok sa nepotvrdila. Nepotvrdil sa nízky stupeň vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných pracovníkov, ale stredný stupeň. Predpokladal sa vysoký stupeň vykonávania administratívnych činností a nie stredný stupeň podľa vyhodnotenia otázok dotazníka a nepotvrdil sa tiež stredný stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta ale nízky stupeň.

U rehabilitačného zamestnanca jedna kľúčová otázka predpokladala nízky stupeň vykonávania individuálnej práce. Podľa vyhodnotenia bola na hranici medzi nízkym a veľmi nízkym stupňom. A druhá kľúčová otázka predpokladala stredný stupeň vykonávania pomoci pri seba obslužných činnostiach klienta. Vyhodnotením príslušných otázok v dotazníku vyplynulo, že uvedené činnosti sú na hranici medzi nízkym a veľmi nízkym stupňom, čím sa uvedená hypotéza nepotvrdila.

Podľa celkového vyhodnotenia kontrolnou skupinou, možno úroveň hospodárnosti zariadenia posúdiť na hranici veľmi dobrej úrovne, čím sa kľúčová otázka nepotvrdila, nakoľko sa predpokladala primeraná úroveň dosahovania hospodárnosti. Kontrolovaný subjekt sa často zapájal do projektov a grantov za účelom zvýšenia úrovne hospodárnosti prevádzky zariadenia.

S cieľom využiť kapacitu stravovacieho zariadenia, nakoľko ide o špecifické zariadenie (bývalý penzión, kde väčšina klientov bola ubytovaná v samostatných bytových jednotkách a stravu zariadenia nevyužívala), tieto služby zariadenie poskytovalo veľmi často aj iným ako svojim klientom, napr. seniorom v rámci mestskej časti Dúbravka, ako aj iným zamestnancom z okolitých firiem.

Revízie tepelnej náročnosti budov, v ktorých zariadenie pôsobí zabezpečoval zriaďovateľ.

Zariadenie často využívalo i práce dobrovoľníkov, ktorí individuálne pomáhali niektorým seniorom.

Na záver kontrolná skupina konštatuje, že zariadenie pre seniorov Domov pri kríži veľmi dobre spĺňalo podmienky kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Zhrnutie

Vykonanou kontrolou boli zistené tieto porušenia:

- súčasťou individuálnych rozvojových plánov mal byť aj program sociálnej rehabilitácie, ktorý v spisovej dokumentácii chýbal, čo bolo v rozpore s § 9 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.
- zariadenie nemalo v kontrolovanom období vypracovaný a ani neuskutočňovalo program supervízie podľa § 9 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z., ktorý je povinný na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby poskytovateľ sociálnej služby vypracovať a realizovať ho, čo bolo v rozpore s uvedeným ustanovením citovaného zákona.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali 02.10.2014

Ing. Kamila Drienová
vedúca kontrolnej skupiny

Mgr. Anna Stankovičová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bola oboznámená 06.10.2014

Mgr. Janka Dudoňová
riaditeľka Domova pri kríži

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Príloha č. 1

Plnenie príjmov rozpočtu zariadenia

v eur

	Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %
Príjmy rozpočtu spolu	2012	420 175	438 662	442 066	100,78
	2013	425 726	429 456	446 267	103,91
200 – Nedaňové príjmy spolu z toho:	2012	420 175	426 175	429 579	100,80
	2013	425 726	425 726	442 537	103,95
210 – Príjmy z podnikania a vlastníctva	2012	8 926	8 926	8 888	99,58
	2013	7 400	7 400	7 970	107,71
220 – Administratívne poplatky	2012	417 249	417 249	420 691	100,82
	2013	418 326	418 326	434 567	103,88
230 – Nedaňové kapitálové príjmy	2012	-	-	-	-
	2013	-	-	-	-
300 – Granty a transfery spolu	2012	-	12 487	12 487	100
	2013	-	3 730	3 730	100

Príloha č. 2

Prehľad o skutočných príjmoch zariadenia

v eur

	Rok 2012	Rok 2013	Index rastu 2013/2012
Bežné príjmy spolu z toho:	957 971	1 071 878	1,12
Dotácie zo štátneho rozpočtu	679 384	675 840	0,99
Dotácie z rozpočtu VÚC			
Dotácie z rozpočtu obcí			
Príjmy z rozpočtu zriaďovateľa	266 616	392 308	1,47
Príjmy zo zdravotných poisťovní			
Poplatky	420 691	434 565	1,03
Príjmy z grantov			
Sponzorské dary	12 487	3 730	0,30
Iné príjmy	10 870	9 502	0,87
Vrátené zdroje zriaďovateľovi	-432 077	-444 067	1,03

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kapitálové príjmy			
Dotácie na obstaranie dlhodobého majetku	4 063	-	-
Iné príjmy			
Príjmy za rok spolu	962 034	1 071 878	1,11

Príloha č. 3 Prehľad o skutočných bežných výdavkoch zariadenia v eur

	Rok 2012	Rok 2013	Index rastu 2013/2012
Bežné výdavky spolu z toho:	953 907	1 071 878	1,12
Mzdy a odvody (610,620)	393 343	453 134	1,15
Tovary a služby	558 393	617 343	1,10
Bežné transfery	2 171	1 401	0,6
Priemerné bežné výdavky na klienta	5 420	6 022	1,11
Kapitálové výdavky	4 063	-	-
Výdavky za rok spolu	957 970	1 071 878	1,12

Príloha č. 4 Čerpanie výdavkov rozpočtu zariadenia v eur

	rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Čerpanie v %
Výdavky rozpočtu	2012	915 000	958 487	957 970	99,95
	2013	1 010 175	1 071 878	1 071 878	100
600 – Bežné výdavky z toho:	2012	915 000	954 424	953 907	99,95
	2013	1 010 175	1 071 878	1 071 878	100
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	2012	284 500	288 500	288 500	100
	2013	320 500	330 500	330 500	100
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	2012	99 000	104 842	104 843	100
	2013	112 175	122 634	122 634	100
630 – Tovary a služby	2012	530 500	558 911	558 393	99,91
	2013	576 500	617 343	617 343	100
640 – Bežné transfery	2012	1 000	2 171	2 171	100

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

	2013	1 000	1 401	1 401	100
700 – Kapitálové výdavky	2012	-	4 063	4 063	100
	2013	-	-	-	-

Príloha č. 5 Prehľad o výške priemernej úhrady a priemerných výdavkoch zariadenia

v eur

Rok	Zariadenie pre seniorov		
	Priemerné mesačné výdavky na klienta*	Priemerná mesačná úhrada klienta	Spoluúčasť klienta (v %)
2012	452	199	44,03
2013	502	203	40,44

* priemerné mesačné bežné výdavky na klienta